

Learning Outcomes of Work Integrated Learning in the Course of Practicum for Nursing Skills to Professional Readiness of Nursing Students

Vilaivan Thongcharoen, RN, PhD¹, Chorthip Santanavanich, RN, PhD¹, Sakunrat Tiewwanich, RN, MNS¹, Patsamon Khumtaveeporn, RN, MS¹, Wilaipun Somboontanont, RN, PhD¹, Supawadi Wayuhuerd, RN, PhD¹, Kanjana Krongthammachart, RN, MNS¹, Pichitra Lekdamrongkul, RN, MNS¹, Klinchaba Suvarmarong, RN, MS¹

Abstract

Purpose: To explore and compare the readiness toward nursing profession of nursing students before and after receiving Work Integrated Learning.

Design: Pretest-posttest one group design.

Methods: Subjects were 287 fourth-year nursing students. Data were collected by using nursing skills assessment form, attitude toward nursing profession assessment scale, emotional maturity assessment scale, and reflective record form before and after Work Integrated Learning. Descriptive statistics and dependent t-test were used for data analysis.

Main findings: Before Work Integrated Learning, students had a moderate level of readiness for nursing profession in experiences and practice skills. It significantly increased to a high level after Work Integrated Learning ($p < .001$). In addition, before Work Integrated Learning, they had a high level in readiness of emotional maturity and attitude for nursing profession. It also significantly increased to a high level after Work Integrated Learning ($p < .01$).

Conclusion and recommendations: Work Integrated Learning can be applied to nursing practice and creates good attitude toward nursing profession. The effective arrangement on education must have good collaboration among educational institutes, stakeholders, and students, including an adequate timeframe for practicum course. Further research should study the cooperative model of clinical practice teaching to improve nursing skills.

Keywords: Work Integrated Learning, professional readiness

J Nurs Sci. 2013;31(4):79-89

Corresponding Author: Associate Professor Vilaivan Thongcharoen, Faculty of Nursing, Mahidol University, Bangkok 10700, Thailand; e-mail: vilaivan.tho@mahidol.ac.th

¹ *Faculty of Nursing, Mahidol University, Bangkok, Thailand*

ผลการเรียนรู้การจัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงานใน วิชาปฏิบัติเสริมทักษะการพยาบาลต่อความพร้อมในการประกอบ วิชาชีพของนักศึกษาพยาบาล

วิไลวรรณ ทองเจริญ, ศ.ด.¹ ช่อทิพย์ สันธะวณิช, ปส.ด.¹ สกฤตย์ เตียววานิช, พย.ม.¹
พัสมนต์ กุ่มกวีพร, วท.ม.¹ วิไลพรรณ สมบุญตุนนท์, PhD¹ สุภาวดี วายูเห็ด, ปส.ด.¹
กาญจนา ครองธรรมชาติ, พย.ม.¹ พิจิตรา เล็กดำรงกุล, พย.ม.¹
กลั่นชบา สุวรรณรงค์ กศ.ม.¹

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์: ศึกษาระดับและเปรียบเทียบความพร้อมในการประกอบวิชาชีพพยาบาลของนักศึกษา ก่อนและหลังได้รับการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน

รูปแบบการวิจัย: ศึกษากลุ่มเดียววัดก่อน-หลังการทดลอง

วิธีดำเนินการวิจัย: กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 4 จำนวน 287 ราย เก็บข้อมูลโดยใช้แบบประเมินทักษะการปฏิบัติการพยาบาล แบบวัดเจตคติต่อการประกอบวิชาชีพพยาบาล แบบวัดวุฒิภาวะทางอารมณ์ และแบบบันทึกการสะท้อนผลการปฏิบัติงาน ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการกับการทำงาน วิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา และสถิติที่เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดียว

ผลการวิจัย: ก่อนการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน นักศึกษามีความพร้อมต่อการประกอบวิชาชีพพยาบาลในด้านประสบการณ์และทักษะการปฏิบัติการพยาบาลอยู่ในระดับปานกลาง และเพิ่มขึ้นอยู่ในระดับมากหลังการจัดการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญ ($p < .001$) ส่วนความพร้อมในด้านเจตคติต่อการประกอบวิชาชีพพยาบาลและวุฒิภาวะทางอารมณ์ของนักศึกษา ก่อนการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงานอยู่ในระดับมากและเพิ่มขึ้นหลังการจัดการศึกษาในระดับมากเช่นเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .01$)

สรุปและข้อเสนอแนะ: การเรียนรู้แบบบูรณาการกับการทำงานสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานจริงและสร้างเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ การจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพต้องมีความร่วมมือที่ระหว่างสถาบันการศึกษา ผู้ใช้บัณฑิตและนักศึกษา รวมทั้งมีระยะเวลาที่พอเพียงในการฝึกปฏิบัติ การศึกษาวิจัยต่อไปควรศึกษารูปแบบความร่วมมือในการเรียนการสอนภาคปฏิบัติเพื่อพัฒนาทักษะเชิงวิชาชีพ

คำสำคัญ: การเรียนรู้แบบบูรณาการกับการทำงาน ความพร้อมในการประกอบวิชาชีพ

ความสำคัญของบัณฑิต

การจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดลมีเป้าหมายที่สำคัญคือ การเตรียมบัณฑิตให้พร้อมสู่การทำงานตามสาขาวิชาชีพที่เรียน โดยให้มีสมรรถนะและทักษะสอดคล้องกับความต้องการของหน่วยงาน แต่จากการประเมินผลความพึงพอใจผู้ใช้บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ในปี พ.ศ. 2554 จำนวน 606 คน¹ พบว่า ผู้ใช้บัณฑิตมีความพึงพอใจสูงในด้านคุณธรรมจริยธรรมและด้านบุคลิกภาพของบัณฑิต ($\bar{X}$ = 4.06 และ 4.07 ตามลำดับ) แต่มีความพึงพอใจปานกลางในด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการ ด้านภาวะผู้นำ และด้านเจตคติต่อวิชาชีพ ($\bar{X}$ = 3.41, 3.63 และ 3.95 ตามลำดับ) และให้ข้อเสนอแนะว่าควรพัฒนาให้บัณฑิตมีความรู้ทางด้านวิชาการ และมีความมั่นใจในการนำความรู้ที่เรียนมาใช้ในการปฏิบัติงานเพิ่มขึ้น นอกจากนั้นควรเพิ่มความสามารถในการใฝ่เรียนรู้ การคิดสร้างสรรค์ การทำงานอย่างเป็นระบบและมีความละเอียดถี่ถ้วนในการทำงาน สอดคล้องกับวิจิตรศรีอานัน² ซึ่งกล่าวว่า จากการติดตามผลการผลิตบัณฑิตพบว่า บัณฑิตยังไม่มีคุณภาพตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน ไม่สามารถปฏิบัติงานได้จริง จำเป็นต้องมีความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษาและผู้ประกอบการในรูปแบบสหกิจศึกษา เพื่อเตรียมความพร้อมบัณฑิตที่จบออกมาให้สามารถทำงานได้ทันที

การเรียนรู้แบบบูรณาการกับการทำงาน (Work Integrated Learning, WIL) เป็นรูปแบบหนึ่งของการจัดการศึกษาแบบสหกิจศึกษา (co-operative education) ซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่มีช่วงเวลาของการศึกษาภาคทฤษฎีสลับกับการศึกษาภาคปฏิบัติในสาขาวิชาชีพ เป็นการจัดการศึกษาแบบบูรณาการกับการทำงานที่มีประสิทธิภาพ ผู้เรียนมีโอกาที่จะเรียนรู้โดยการบูรณาการทฤษฎีที่ได้รับจากห้องเรียนกับการปฏิบัติงานจริง ทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะทางปัญญาคิด วิเคราะห์ และแก้ปัญหาได้อย่างเป็นระบบ³ รวมทั้งสามารถเรียนรู้การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ⁴ ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาพยาบาลศาสตร์ พ.ศ. 2552 นอกจากนี้การวิจัยของ Alderman และ Milne⁵ ยังพบว่าความสำเร็จของการศึกษาแบบ WIL อยู่ที่การเชื่อมโยงประสบการณ์ของผู้เรียน การออกแบบกระบวนการ

เรียนรู้ที่ชัดเจน และการจัดเตรียมทรัพยากรการเรียนรู้เชิงกายภาพที่เหมาะสมกับบริบทของประสบการณ์ที่ต้องการจะได้รับ โดยมีการวางแผนร่วมกันทั้งสถานศึกษา ผู้สอนและผู้เรียน นอกจากนี้ Bandaranaike และ Willison⁶ ได้ศึกษาวิธีการส่งเสริมความสัมพันธ์ของการเรียนการสอนในภาคปฏิบัติและการเรียนรู้จากประสบการณ์ พบว่า สิ่งที่สำคัญนอกเหนือไปกว่าการศึกษาตลอดชีวิตคือ พื้นฐานประสบการณ์ในการทำงานผ่านการบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน

การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการนี้สอดคล้องกับทฤษฎีการสร้างความรู้โดยผู้เรียน (constructivism) ซึ่งมีหลักการที่สำคัญว่าในการเรียนรู้ ผู้เรียนจะต้องเป็นผู้กระทำและสร้างความรู้ โดยการศึกษาครั้งนี้ใช้กรอบแนวคิดของทฤษฎีพัฒนาการของไวโกตสกี (Vygotsky)⁷ ที่เชื่อว่า สามารถสอนผู้เรียนให้เรียนรู้สิ่งใดก็ได้ ด้วยการให้การเสริมต่อการเรียนรู้ (scaffolding) ที่บริเวณของพื้นที่รอยต่อพัฒนาการ (zone of proximal development) โดยอาศัยการจัดสิ่งแวดล้อมที่บูรณาการกับการทำงาน การให้การช่วยเหลือแนะนำ ขณะที่ผู้เรียนกำลังอยู่ในระหว่างการเรียนรู้เรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยการปรับการสร้างความรู้ความเข้าใจภายในตนให้กลายเป็นความรู้ความเข้าใจใหม่ภายในตนเอง สิ่งต่างๆ เหล่านี้จะส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียนให้ก้าวไปสู่ขั้นหรือระดับพัฒนาการที่สูงขึ้น⁸ ความช่วยเหลือในพื้นที่รอยต่อพัฒนาการจะต้องอาศัยสื่อกลาง คือปฏิสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน การช่วยเหลือผู้เรียนด้วยวิธีการต่างๆ ตามสภาพปัญหาที่เผชิญอยู่ในขณะนั้น เพื่อให้ผู้เรียนสามารถแก้ปัญหาได้ด้วยตนเองได้ และมีความเชื่อมั่นในตนเองต่อการเรียนรู้ที่เพิ่มมากขึ้น⁹ สอดคล้องกับผลการศึกษาของปานเพชร ชินินทร และวิเชษฐ์ พลายมาศ¹⁰ ที่ว่าการจัดการเรียนการสอนที่บูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน ช่วยให้นักศึกษามีโอกาสในการประยุกต์ความรู้ ทักษะการทำงานและทักษะเฉพาะที่สัมพันธ์กับวิชาชีพและได้รู้จักชีวิตการทำงานที่แท้จริงก่อนสำเร็จการศึกษา

วิชาชีพที่เสริมทักษะการพยาบาล เป็นวิชาสุดท้ายในการศึกษาของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 4 โดยให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติการพยาบาลในสาขาการพยาบาลที่สนใจ เพื่อเสริมทักษะการพยาบาลในฐานะพยาบาลวิชาชีพ มีความสามารถในการนำกระบวนการพยาบาลมาใช้ในการปฏิบัติการพยาบาลแบบองค์รวมร่วม

กับทิมสุขภาพ มีทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ รู้จักการแก้ไขปัญหายังเป็นระบบ สามารถตัดสินใจทางการพยาบาลโดยคำนึงถึงสิทธิผู้ใช้บริการและจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ ทั้งนี้ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องและมีความสำคัญต่อกระบวนการเรียนรู้ คือ ผู้สอนและสิ่งแวดล้อม ผู้สอนจะจัดสิ่งแวดล้อมและอุปกรณ์ให้เอื้อต่อการทำกิจกรรมของผู้เรียนช่วยให้ผู้เรียนได้ความรู้จากสิ่งที่เรียน⁷ ดังนั้นการฝึกปฏิบัติการพยาบาลเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับการประกอบวิชาชีพพยาบาล ต้องร่วมมือกับสถานประกอบการที่เป็นผู้ใช้บัณฑิตเป็นผู้ร่วมหล่อหลอมความเป็นบัณฑิตนั้นด้วย⁵ ทั้งนี้ถ้านักศึกษาพยาบาลมีประสบการณ์ที่ดีในกระบวนการเรียนการสอนในสถาบันการศึกษา ย่อมจะมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพการพยาบาล เนื่องจากเจตคติเกิดขึ้นจากการเรียนรู้และประสบการณ์ที่ได้รับ¹⁰ ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาผลการเรียนรู้จากการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงานในวิชาปฏิบัติเสริมทักษะการพยาบาลต่อความพร้อมของนักศึกษาในการประกอบวิชาชีพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ ผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานได้อย่างแท้จริงและพร้อมที่จะเข้าสู่สถานประกอบการได้อย่างมีคุณภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ศึกษาระดับและเปรียบเทียบความพร้อมต่อการประกอบวิชาชีพพยาบาลในด้านประสบการณ์และทักษะการปฏิบัติการพยาบาล ภูมิภาวะทางอารมณ์ และเจตคติต่อการประกอบวิชาชีพพยาบาลของนักศึกษา ก่อนและหลังที่ได้รับการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงานในวิชาปฏิบัติเสริมทักษะการพยาบาล

สมมติฐานการวิจัย

ความพร้อมต่อการประกอบวิชาชีพพยาบาลในด้านประสบการณ์และทักษะการปฏิบัติการพยาบาล ภูมิภาวะทางอารมณ์ และเจตคติต่อการประกอบวิชาชีพพยาบาลของนักศึกษาหลังได้รับการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน จะสูงกว่าก่อนได้รับการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงานในวิชาปฏิบัติเสริมทักษะการพยาบาล

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยใช้รูปแบบศึกษากลุ่มเดียววัดก่อน-หลังการทดลอง (Pretest-posttest one group design)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษานี้ไม่ได้ใช้วิธีการคำนวณกลุ่มตัวอย่างตามรูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ เนื่องจากการรวบรวมข้อมูลในรูปแบบการวิจัยทางการศึกษา เพื่อศึกษาแผนการจัดการเรียนการสอนและประสิทธิภาพของการจัดกระบวนการเรียนการสอน ดังนั้นประชากรและกลุ่มตัวอย่างจึงเป็นกลุ่มเดียวกันคือ นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 ของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาปฏิบัติเสริมทักษะการพยาบาลในปีการศึกษา 2555 จำนวน 287 คน

เครื่องมือการวิจัย

1. แบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง^{10,11} และการวิเคราะห์เนื้อหา รายวิชาต่างๆ ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติของหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต จำนวน 3 ชุด ประกอบด้วย 1) แบบประเมินประสบการณ์และทักษะการปฏิบัติการพยาบาล ด้านการพยาบาลพื้นฐานจำนวน 40 ข้อ และประสบการณ์หรือทักษะเฉพาะทางการพยาบาลที่ได้จากการปฏิบัติงานในแต่ละงานการพยาบาล จำนวน 10-15 ข้อ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบบันทึกค่าคะแนนความมั่นใจและความสามารถในการปฏิบัติ ตั้งแต่ 1 (น้อยที่สุด) - 10 คะแนน (มากที่สุด) เกณฑ์ที่ใช้ในการแปลความหมายข้อมูล โดยแบ่งระดับคะแนนเป็น 3 ช่วงเท่าๆ กัน ซึ่งผู้วิจัยใช้เกณฑ์ในการแบ่งระดับคะแนนของเบสท์¹² ดังนี้ ระดับคะแนนตั้งแต่ 7.00-10.00 หมายถึง มาก ระดับคะแนนตั้งแต่ 4.00-6.99 หมายถึง ปานกลาง ระดับคะแนนตั้งแต่ 1.00-3.99 หมายถึง น้อย แบบประเมินประสบการณ์และทักษะการปฏิบัติการพยาบาลนี้ได้มาจากมติของที่ประชุมระหว่างคณะพยาบาลศาสตร์และฝ่ายการพยาบาล 2) แบบวัดเจตคติต่อการประกอบวิชาชีพพยาบาล จำนวน 40 ข้อ และ 3) แบบวัดภูมิภาวะทางอารมณ์ จำนวน 35 ข้อ ลักษณะแบบสอบถามทั้ง 2 ชุดเป็นคำถามปลายปิดแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์ที่ใช้ในการแปลความหมายข้อมูล¹² แบ่งระดับคะแนน

เป็น 3 ช่วงเท่าๆ กัน ดังนี้ ระดับคะแนนตั้งแต่ 3.67-5.00 หมายถึง มาก ระดับคะแนนตั้งแต่ 2.34-3.66 หมายถึง ปานกลาง ระดับคะแนนตั้งแต่ 1.00-2.33 หมายถึง น้อย ซึ่งทั้ง 2 ชุดผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษากำหนด 3 ท่าน และทดสอบค่าความเที่ยง (reliability) ของแบบสอบถามจากนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 3 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล จำนวน 30 คน และคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Coefficient Alpha Cronbach) ได้ค่าความเที่ยงของแบบวัดเจตคติต่อการประกอบวิชาชีพพยาบาลเท่ากับ .85 และค่าความเที่ยงของแบบวัดวุฒิภาวะทางอารมณ์ เท่ากับ .79

2. แบบบันทึกการสะท้อนผลการปฏิบัติงาน ลักษณะเป็นคำถามปลายเปิดแบบมีโครงสร้างให้นักศึกษาสะท้อนคิดจำนวน 6 ข้อ สร้างจากการวิเคราะห์ผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต และสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพ ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษากำหนด 3 ท่าน

การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง

โครงการวิจัยนี้ได้รับการยกเว้นการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล เนื่องจากการวิจัยการเรียนการสอนตามปกติและการฝึกปฏิบัติเสริมทักษะการพยาบาลครั้งนี้ กลุ่มผู้วิจัยและอาจารย์ผู้ประสานงานไม่ได้เป็นผู้ประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา การประเมินผลมาจากทางฝ่ายการพยาบาลเท่านั้น ซึ่งทำการพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่างโดยผู้วิจัยติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ฝ่ายการศึกษา และให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายการศึกษาขออนุญาตพบนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ในวันปฐมนิเทศวิชา เพื่ออธิบายและชี้แจงรายละเอียดของการเรียนรายวิชาปฏิบัติเสริมทักษะการพยาบาล เปิดโอกาสให้นักศึกษาซักถามข้อสงสัย และสอบถามความสนใจในการเข้าร่วมวิจัย ทั้งนี้ ผู้เข้าร่วมการวิจัยมีสิทธิถอนตัวออกจากโครงการวิจัยเมื่อใดก็ได้ โดยไม่ต้องแจ้งให้ทราบล่วงหน้า และการไม่เข้าร่วมการวิจัยหรือถอนตัวออกจากโครงการวิจัยนี้ จะไม่มีผลกระทบต่อผลการเรียนการสอนแต่ประการใด

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บรวบรวมข้อมูลและดำเนินการวิจัยระหว่างเดือนธันวาคม พ.ศ. 2555 ถึงเดือนมกราคม พ.ศ. 2556 ขั้นตอน

ดำเนินการวิจัย อาศัยการพัฒนาการเรียนรู้แบบบูรณาการกับการทำงาน (Work Integrated Learning, WIL) ในรายวิชาปฏิบัติเสริมทักษะการพยาบาล ซึ่งเป็นรายวิชาสุดท้ายในการศึกษาของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตชั้นปีที่ 4 จำนวน 2 หน่วยกิต ใช้เวลาในการเรียน 4 สัปดาห์ ด้วยกระบวนการทำงานที่เป็นวงจรการวิจัยแบบขดลวด¹³ คือ วงจร PAOR ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน การปฏิบัติ การสังเกต และการสะท้อนผลดังนี้

1.การวางแผน (Planning) คณะพยาบาลศาสตร์และฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลศิริราช ร่วมกันดำเนินการจัดการเรียนการสอนรายวิชาปฏิบัติเสริมทักษะการพยาบาลสำรวจความต้องการของนักศึกษาในการขึ้นฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย จัดสถานที่ฝึกปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน จัดพยาบาลประจำการบนหอผู้ป่วยทำหน้าที่เป็นพี่พยาบาลต้นแบบ และชี้แจงให้เข้าใจกระบวนการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการกับการทำงาน

2.การปฏิบัติ (Action)

2.1 การรวบรวมข้อมูลโดยขอให้นักศึกษาตอบแบบประเมินประสบการณ์และทักษะการปฏิบัติการพยาบาลแบบวัดเจตคติต่อการประกอบวิชาชีพพยาบาล และแบบวัดวุฒิภาวะทางอารมณ์ โดยให้นักศึกษาทุกคนตอบก่อนฝึกปฏิบัติวิชาปฏิบัติเสริมทักษะการพยาบาลบนหอผู้ป่วยในวันแรกของสัปดาห์ที่ 1 และตอบหลังสิ้นสุดการฝึกปฏิบัติวิชานี้ในวันสุดท้ายของสัปดาห์ที่ 4

2.2 ขั้นตอนการฝึกปฏิบัติวิชาปฏิบัติเสริมทักษะการพยาบาล ในสัปดาห์ที่ 1 ถึงสัปดาห์ที่ 4 เป็นการฝึกประสบการณ์เฉพาะแต่ละงานทางการพยาบาลแบบบูรณาการในแต่ละสัปดาห์ นักศึกษาฝึกปฏิบัติโดยพยาบาลประจำการบนหอผู้ป่วยทำหน้าที่เป็นผู้สนับสนุนช่วยเหลือ เป็นแบบอย่างที่ดีและส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ให้ผู้เรียนนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับขณะเรียนมาใช้ในการปฏิบัติงานในสภาพแวดล้อมและบริบทตามสภาพจริงบนหอผู้ป่วย

3.การสังเกต (Observation) หัวหน้าหอผู้ป่วยและพยาบาลประจำการประเมินผู้เรียนในการประชุมกลุ่มร่วมกันเป็นระยะๆ ในทุกสัปดาห์ เพื่อปรับปรุงวิธีการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนนั้นๆ โดยใช้แบบประเมินประสบการณ์

และทักษะการปฏิบัติการพยาบาล

4. การสะท้อนผล (Reflection) เป็นการสะท้อนคิดสรุปบทเรียนการเรียนรู้ผลการปฏิบัติทางการพยาบาล เมื่อสิ้นสุดการปฏิบัติแต่ละสัปดาห์ และบันทึกลงในแบบบันทึกการสะท้อนผลการปฏิบัติงานในแต่ละสัปดาห์ รวม 4 สัปดาห์

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ระดับความพร้อมต่อการประกอบวิชาชีพพยาบาลของนักศึกษาในด้านประสบการณ์และทักษะการปฏิบัติการพยาบาล วุฒิภาวะทางอารมณ์ และเจตคติต่อการประกอบวิชาชีพพยาบาลโดยใช้ค่าสถิติค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

2. เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความพร้อมต่อการประกอบวิชาชีพพยาบาลของนักศึกษา ก่อนและหลังที่ได้รับการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน โดยใช้สถิติที ($t - test$) และวิเคราะห์ผลลัพธ์การปฏิบัติงานของนักศึกษา โดยการวิเคราะห์เนื้อหาจากการสะท้อนผลการปฏิบัติงาน

ผลการวิจัย

1. หลังการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน พบว่า โดยรวมของทุกงานการพยาบาล นักศึกษามีระดับความพร้อมต่อการประกอบวิชาชีพพยาบาลในด้านประสบการณ์และทักษะการปฏิบัติการพยาบาล วุฒิภาวะทางอารมณ์ และเจตคติต่อการประกอบวิชาชีพพยาบาล เพิ่มขึ้นมากกว่าก่อนการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงานอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .001 และ .01 ตามลำดับ ดังตารางที่ 1, 2, และ 3 โดยความพร้อมต่อการประกอบวิชาชีพพยาบาล ในด้านประสบการณ์และทักษะการปฏิบัติการพยาบาล (จากคะแนนเต็ม 10) อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 5.71$, $SD = 1.46$) และเพิ่มขึ้นอยู่ในระดับมากหลังการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน ($\bar{X} = 7.98$, $SD = 1.15$) ส่วนความพร้อมในด้านเจตคติต่อการประกอบวิชาชีพพยาบาล และวุฒิภาวะทางอารมณ์ (จากคะแนนเต็ม 5) ของนักศึกษาก่อนการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.69$, $SD = 0.35$ และ $\bar{X} = 3.84$, $SD = 0.31$ ตามลำดับ) และเพิ่มขึ้นหลังการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน โดยอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน ($\bar{X} = 3.84$, $SD = 0.36$ และ $\bar{X} = 4.01$, $SD = 0.32$ ตามลำดับ)

2. ความพร้อมต่อการประกอบวิชาชีพพยาบาลด้านประสบการณ์และทักษะการปฏิบัติการพยาบาล จำแนกตามงานการพยาบาล พบว่า นักศึกษาที่ขึ้นฝึกปฏิบัติงานหออผู้ป่วยในทุกงานการพยาบาล มีประสบการณ์ทักษะการปฏิบัติการพยาบาลเพิ่มมากขึ้นกว่าก่อนการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงานอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ดังตารางที่ 1

3. ความพร้อมต่อการประกอบวิชาชีพพยาบาลด้านเจตคติต่อการประกอบวิชาชีพ พบว่า นักศึกษาที่ขึ้นฝึกปฏิบัติงานหออผู้ป่วยในงานการพยาบาลอายุรศาสตร์และจิตเวชศาสตร์ และงานการพยาบาลตรวจรักษาผู้ป่วยนอก มีเจตคติต่อการประกอบวิชาชีพพยาบาลเพิ่มมากขึ้นกว่าก่อนการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงานอย่างมีนัยสำคัญ ($p < .05$) สำหรับงานการพยาบาลอื่นๆ ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ดังตารางที่ 2

4. ความพร้อมต่อการประกอบวิชาชีพพยาบาลด้านวุฒิภาวะทางอารมณ์ พบว่า นักศึกษาที่ขึ้นฝึกปฏิบัติงานหออผู้ป่วยในงานการพยาบาลศัลยศาสตร์และศัลยศาสตร์ออร์โธปิดิกส์ งานการพยาบาลอายุรศาสตร์และจิตเวชศาสตร์ และงานการพยาบาลสูติศาสตร์-นรีเวชวิทยา นักศึกษามีวุฒิภาวะทางอารมณ์เพิ่มมากขึ้นกว่าก่อนการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงานอย่างมีนัยสำคัญ ($p < .05$) สำหรับงานการพยาบาลอื่นๆ ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ดังตารางที่ 3

5. การสะท้อนผลการปฏิบัติงานเรียนรู้แบบบูรณาการกับการทำงานในวิชาชีพการพยาบาลจากบันทึกการเรียนรู้พบว่า

5.1 สิ่งที่ได้เรียนรู้จากการฝึกปฏิบัติในวิชาชีพปฏิบัติเสริมทักษะการพยาบาลในครั้งนี้ คือ 1) ได้เรียนรู้บทบาทหน้าที่ของพยาบาล เทคนิคในการปฏิบัติการพยาบาล และทักษะของแต่ละงานการพยาบาลต่างๆ 2) สามารถนำความรู้จากการเรียนมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานจริง ทำให้มีทักษะในการปฏิบัติการพยาบาลเพิ่มมากขึ้น มีความมั่นใจ มีความรู้และความคิดที่เป็นขั้นตอน มีความรอบคอบมากขึ้น 3) เรียนรู้การมีสัมพันธภาพ การปรับตัวเพื่อการทำงานร่วมกันกับบุคลากรต่างๆ ในสาขาวิชาชีพ ซึ่งทำให้เกิดความร่วมมือในการปฏิบัติงานที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ป่วย 4) เรียนรู้การควบคุมอารมณ์ตัวเอง การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า และการปรับตัวต่อสถานการณ์ต่างๆ และ 5) ต้องมีความขยันตั้งใจในการทำงานและพร้อมที่จะพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ

5.2 ความสามารถในการฝึกทักษะปฏิบัติเปรียบเทียบก่อนและหลังพบว่า หลังจากการฝึกปฏิบัติ ทำให้มีทักษะในการปฏิบัติการพยาบาลเพิ่มมากขึ้น มีความมั่นใจ มีความรู้และความคิดที่เป็นขั้นตอน มีความรอบคอบมากขึ้น

5.3 ความพร้อมในการประกอบวิชาชีพหลังจากผ่านการฝึกปฏิบัติพบว่า การฝึกปฏิบัติโดยมีพี่พยาบาลเป็นผู้สอนถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ต่างๆ การเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ทำหัตถการต่างๆ ทำให้ได้รับประสบการณ์และทักษะในการทำงานร่วมกันเป็นทีม มีความมั่นใจและมีความรับผิดชอบในการทำงาน ซึ่งส่งผลให้มีความพร้อมในการประกอบวิชาชีพมากขึ้น

5.4 ความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับบุคลากรในหอผู้ป่วย เช่น หัวหน้าตึก พี่พยาบาล ผู้ช่วยพยาบาล พบว่า มีความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคลากรทุกคนในหอผู้ป่วย พี่พยาบาลมีความเต็มใจและยินดีต้อนรับนักศึกษาในการขึ้นฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย รวมทั้งให้คำแนะนำในการฝึกปฏิบัติต่างๆ คอยดูแล เอาใจใส่ช่วยเหลือเป็นอย่างดี โดยเฉพาะหัวหน้า

หอผู้ป่วยที่สอบถามทุกข์สุข ความเป็นอยู่ หรือปัญหาความไม่สบายใจต่างๆ เป็นระยะๆ รวมทั้งผู้ช่วยพยาบาลที่ให้ความช่วยเหลือด้านการปฏิบัติงานต่างๆ ทำให้นักศึกษามีความสุขในการทำงาน รู้สึกเป็นบุคลากรคนหนึ่งของทีมในหอผู้ป่วย

5.5 ความรู้สึกต่อวิชาชีพการพยาบาลหลังจากผ่านการฝึกปฏิบัติในวิชาปฏิบัติเสริมทักษะการพยาบาลในโรงพยาบาลศิริราช คือ 1) รู้สึกดีและภาคภูมิใจมากต่อวิชาชีพพยาบาล เพราะเป็นวิชาชีพที่ได้ช่วยเหลือผู้อื่นที่มีความทุกข์ ทำให้เห็นคุณค่าในตนเองและคุณค่าในวิชาชีพมากขึ้น 2) เป็นวิชาชีพที่ต้องมีความเสียสละ อดทน มีสติ รับผิดชอบสูง ซื่อสัตย์ มีความเมตตา กรุณา มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เน้นถึงประโยชน์ของส่วนรวมเป็นหลัก 3) สามารถนำความรู้และทักษะในการพยาบาลไปใช้ในชีวิตประจำวันทั้งในการดูแลตนเองและครอบครัว เป็นวิชาชีพที่มีประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบประสบการณ์และทักษะการปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาระหว่างก่อนและหลังการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงานจำแนกตามงานการพยาบาล

กลุ่มตัวอย่าง	ก่อน		หลัง		t	p
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
โดยรวม	5.71	1.46	7.98	1.15	19.026	< .001
งานการพยาบาลคัลยศาสตร์และศัลยศาสตร์ออร์โธปิดิกส์	5.61	1.38	7.68	1.19	11.18	< .001
งานการพยาบาลอายุรศาสตร์และจิตเวชศาสตร์	5.97	1.47	7.84	1.19	7.43	< .001
งานการพยาบาลผ่าตัด	4.54	1.52	8.80	0.93	14.248	< .001
งานการพยาบาลสูติศาสตร์-นรีเวชวิทยา	6.44	1.01	7.96	0.95	5.832	< .001
งานการพยาบาลตรวจรักษาผู้ป่วยนอก	6.21	1.34	8.09	0.77	5.237	< .001
งานการพยาบาลกุมารเวชศาสตร์	6.07	1.47	7.62	1.08	3.494	< .001
งานการพยาบาลรังสีวิทยา	6.01	1.11	8.86	0.48	7.918	< .001
งานการพยาบาลฉุกเฉิน โสต นาสิก ลาริงซ์วิทยา	5.98	0.91	7.52	1.09	2.534	.004

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบเจตคติต่อวิชาชีพพยาบาลของนักศึกษาระหว่างก่อนและหลังการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงานจำแนกตามงานการพยาบาล

กลุ่มตัวอย่าง	ก่อน		หลัง		t	p
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
โดยรวม	3.69	0.35	3.84	0.36	4.461	< .01
งานการพยาบาลคัลยศาสตร์และคัลยศาสตร์ออร์โธปิดิกส์	3.70	0.38	3.80	0.41	1.749	.084
งานการพยาบาลอายุรศาสตร์และจิตเวชศาสตร์	3.63	0.37	3.85	0.32	3.433	.001
งานการพยาบาลผ่าตัด	3.76	0.32	3.83	0.31	0.872	.389
งานการพยาบาลสูติศาสตร์-นรีเวชวิทยา	3.80	0.25	3.81	0.29	0.377	.711
งานการพยาบาลตรวจรักษาผู้ป่วยนอก	3.65	0.37	3.98	0.31	3.308	.004
งานการพยาบาลกุมารเวชศาสตร์	3.71	0.33	3.89	0.27	1.579	.132
งานการพยาบาลรังสีวิทยา	3.70	0.31	3.86	0.48	0.939	.368
งานการพยาบาลฉุกเฉิน โสต นาสิก ลาริงซ์วิทยา	3.50	0.40	3.70	0.25	1.461	.194

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบบุคลิกภาพทางอารมณ์ของนักศึกษาระหว่างก่อนและหลังการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงานจำแนกตามงานการพยาบาล

กลุ่มตัวอย่าง	ก่อน		หลัง		t	p
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
โดยรวม	3.84	0.31	4.01	0.32	5.591	< .01
งานการพยาบาลคัลยศาสตร์และคัลยศาสตร์ออร์โธปิดิกส์	3.95	0.32	4.10	0.37	3.040	.003
งานการพยาบาลอายุรศาสตร์และจิตเวชศาสตร์	3.76	0.37	3.99	0.29	3.082	.003
งานการพยาบาลผ่าตัด	3.81	0.24	3.91	0.23	1.773	.085
งานการพยาบาลสูติศาสตร์-นรีเวชวิทยา	3.75	0.21	4.02	0.29	3.533	.002
งานการพยาบาลตรวจรักษาผู้ป่วยนอก	3.74	0.29	3.93	0.31	1.831	.083
งานการพยาบาลกุมารเวชศาสตร์	3.86	0.32	3.98	0.33	0.922	.370
งานการพยาบาลรังสีวิทยา	3.85	0.18	3.95	0.22	1.533	.154
งานการพยาบาลฉุกเฉิน โสต นาสิก ลาริงซ์วิทยา	3.67	0.34	3.86	0.27	0.943	.382

การอภิปรายผล

นักศึกษามีความพร้อมต่อการประกอบวิชาชีพพยาบาลด้านประสบการณ์และทักษะการปฏิบัติการพยาบาล เพิ่มมากขึ้นกว่าก่อนการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงานอย่างมีนัยสำคัญ ($p < .05$) แสดงว่าการจัดสถานที่ฝึกปฏิบัติงานตามความต้องการของผู้เรียน การเปิดโอกาสให้ทำงานเป็นส่วนหนึ่งของทีมการพยาบาล ภายใต้การดูแลของพยาบาลประจำการ สามารถเตรียมความพร้อมผู้เรียนในการเป็นพยาบาลวิชาชีพ สอดคล้องกับผลการสะท้อนคิดของนักศึกษาว่า การฝึกปฏิบัติทำให้มี

ทักษะและความมั่นใจในการปฏิบัติการพยาบาลเพิ่มขึ้น สามารถคิดอย่างเป็นระบบ มีความรอบคอบในการทำงาน ช่วยให้มีความพร้อมในการประกอบวิชาชีพ เนื่องจากผู้เรียนได้ปฏิบัติงานตามบทบาทของพยาบาลวิชาชีพ ได้รับการถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ต่างๆ ในสถานการณ์จริงจากพี่พยาบาล ผ่านการมีปฏิสัมพันธ์ต่อการให้การให้ความช่วยเหลือ สอน แนะนำ และให้กำลังใจ รวมทั้งมีการแก้ปัญหาร่วมกันระหว่างที่มีกิจกรรมการเรียนรู้ ทำให้เกิดการเรียนรู้จากการทำงานร่วมกับผู้อื่น เป็นการสร้างความผูกพันระหว่างพี่กับน้องบนหอผู้ป่วย สอดคล้องกับสุกิจ

ทองพิลา¹⁴ ที่กล่าวว่า การจัดให้นักศึกษาได้ขึ้นปฏิบัติงาน ภายหลังการจบการศึกษาภาคทฤษฎีแล้ว ทำให้นิสิตมีความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหา สามารถเชื่อมโยงความรู้จากทฤษฎีไปสู่การปฏิบัติในสถานการณ์จริง และควรมีแหล่งฝึกปฏิบัติที่เหมาะสมเอื้อต่อการฝึกภาคปฏิบัติด้วย

หลังการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน นักศึกษาที่ขึ้นฝึกปฏิบัติงานหอผู้ป่วยใน งานการพยาบาล อายุรศาสตร์และจิตเวชศาสตร์ งานการพยาบาลตจวกรักษา ผู้ป่วยนอก มีเจตคติต่อการประกอบวิชาชีพพยาบาลเพิ่มขึ้น ก่อนการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน อย่างมีนัยสำคัญ ($p < .05$) สอดคล้องกับผลการสะท้อน ความรู้สึกของนักศึกษาหลังผ่านการฝึกปฏิบัติวิชาชีพปฏิบัติ เสริมทักษะการพยาบาลว่า รู้สึกภาคภูมิใจอย่างมากต่อ วิชาชีพพยาบาล เพราะเป็นวิชาชีพที่ต้องมีความเสียสละ อดทน มีสติ รับผิดชอบ ซื่อสัตย์ เมตตา กรุณา นึกถึง ประโยชน์ของส่วนรวมเป็นหลัก ช่วยเหลือผู้อื่นที่มีความทุกข์ ทำให้เห็นคุณค่าในตนเองและคุณค่าในวิชาชีพมากขึ้น อาจ เนื่องมาจากการฝึกปฏิบัติในโรงพยาบาลศิริราช ทำให้นักศึกษามีทักษะในการปฏิบัติการพยาบาลมากขึ้น โดยเฉพาะ ในงานการพยาบาลอายุรศาสตร์และจิตเวชศาสตร์ นักศึกษามีโอกาสไปดูงานที่หออภิบาลผู้ป่วยหนักต่างๆ ทำให้นักศึกษามีประสบการณ์ที่เพิ่มขึ้น ส่วนงานการ พยาบาลตจวกรักษาผู้ป่วยนอก นักศึกษาได้มีโอกาสฝึก ทักษะการปฏิบัติการพยาบาลเพิ่มเติมมากขึ้นในด้านการคัด กรองผู้ป่วย การประเมินความผิดปกติของผู้ป่วย การระบุ ตัวผู้ป่วย การตรวจ EKG รวมทั้งการใช้ระบบการบันทึก เป็นต้น จึงทำให้เกิดความพึงพอใจในการให้การพยาบาล และมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษา ของสมศรี ทาทาน และอัมพร ยานะ¹⁵ ที่พบว่า ทักษะปฏิบัติ การพยาบาลมีความสัมพันธ์ทางบวกกับทัศนคติต่อวิชาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนงานการพยาบาล อื่นๆ ที่พบว่า เจตคติไม่เปลี่ยนแปลงนั้น อาจเกิดจากการจัด สภาพแวดล้อมและประสบการณ์การปฏิบัติการพยาบาลที่ ไม่มีความแตกต่างจากเดิมอย่างชัดเจน เพราะเจตคติและ การเรียนรู้จากการทำงานนั้นจะเกี่ยวข้องโดยตรงกับ ประสบการณ์ที่มีความเข้าใจของตัวผู้เรียน ความมีเหตุผล หรือความคิดเชิงตรรกะ โดยผ่านการทำงานซึ่งทำให้ ประสบการณ์นั้นมีความหมาย¹⁶

ความพร้อมต่อการประกอบวิชาชีพพยาบาลด้าน

วุฒิภาวะทางอารมณ์พบว่า หลังการจัดการศึกษาเชิงบูรณา การกับการทำงาน นักศึกษาที่ขึ้นฝึกปฏิบัติงานหอผู้ป่วยใน งานการพยาบาลศัลยศาสตร์และศัลยศาสตร์ออร์โธปิดิกส์ งานการพยาบาลอายุรศาสตร์และจิตเวชศาสตร์ และ งานการพยาบาลสูติศาสตร์-นรีเวชวิทยา มีวุฒิภาวะทาง อารมณ์เพิ่มมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ($p < .05$) อาจเป็นผล เนื่องจากนักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติการพยาบาลในสาขาที่ตน สนใจและปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยที่เป็นสิ่งแวดล้อมที่ตน ค้นเคย ได้รับการถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ต่างๆ จากพี่พยาบาลที่เป็นต้นแบบ จึงช่วยให้นักศึกษาสามารถ ประยุกต์ใช้องค์ความรู้ ทักษะและความรู้สึกในการสร้างรูปแบบที่เหมาะสมของตนเองได้ทันที จึงมีวุฒิภาวะทาง อารมณ์มากขึ้น สำหรับงานการพยาบาลผ่าตัด งานการ พยาบาลตจวกรักษาผู้ป่วยนอก งานการพยาบาลกุมารเวช ศาสตร์ งานการพยาบาลรังสีวิทยา งานการพยาบาลจักษุ โสต นาสิก ลาริงซ์วิทยา ซึ่งพบว่าวุฒิภาวะทางอารมณ์ ไม่เปลี่ยนแปลงนั้น อาจเกิดจากนักศึกษาไม่มีหรือมี ประสบการณ์น้อยในการปฏิบัติพยาบาลที่ผ่านมาในงานการ พยาบาลเหล่านี้ ดังนั้นจึงต้องใช้เวลาในการปรับตัวเพื่อการ เรียนรู้สิ่งใหม่ ทำให้ขาดความสามารถในการทำกิจกรรม ได้เองตามธรรมชาติ ส่งผลให้วุฒิภาวะทางอารมณ์ ไม่เปลี่ยนแปลง¹⁷

การสะท้อนผลการปฏิบัติงานเรียนรู้แบบบูรณาการกับ การทำงานในวิชาชีพการพยาบาลจากบันทึกการเรียนรู้ พบว่า นักศึกษาได้เรียนรู้บทบาทหน้าที่ของพยาบาล และ เทคนิคในการปฏิบัติการพยาบาลมากขึ้น เกิดทักษะในการ คิดวิเคราะห์และแก้ปัญหา ทักษะในการสื่อสาร สามารถ ทำงานเป็นทีม มีความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคลากรในหอผู้ป่วย และมีความรู้สึกที่ดีต่อวิชาชีพการพยาบาล ทำให้มีความ พร้อมในการประกอบวิชาชีพ ดังนั้นจึงสำคัญในการพัฒนา ระบบการจัดการศึกษาเพื่อให้นักศึกษามีความพร้อมในการ ประกอบวิชาชีพทั้งในด้านประสบการณ์และทักษะการ ปฏิบัติการพยาบาล วุฒิภาวะทางอารมณ์ และเจตคติต่อการ ประกอบวิชาชีพพยาบาลคือ สถาบันการศึกษาและแหล่งฝึก ปฏิบัติต้องมีความร่วมมือที่ดีก่อนในการจัดการศึกษาและ วางนโยบายร่วมกันในการจัดการเรียนการสอน การจัด สถานที่ฝึกปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับความต้องการ ของผู้เรียน การฝึกปฏิบัติการพยาบาลโดยมีพี่พยาบาล ถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ต่างๆ จากสถานการณ์จริง

การได้รับโอกาสในการฝึกทักษะการปฏิบัติการพยาบาลต่างๆ และการเพิ่มประสบการณ์การดูงานการพยาบาลอื่นที่ผู้เรียนสนใจนอกเหนือสถานที่ฝึกปฏิบัติงาน การจัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงานโดยองค์ประกอบเหล่านี้ เป็นการเตรียมความพร้อมบัณฑิตที่จบออกมาให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับการศึกษาของปานเพชร ชินินทร และวิเชษฐ์ พลายมาศ^๑ ที่พบว่า ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการบริหารจัดการด้านการเรียนรู้แบบบูรณาการกับการทำงาน ประกอบด้วย ปัจจัยเชิงความร่วมมือ 3 ส ได้แก่ สถานศึกษา สถานประกอบการ และสมาคมวิชาชีพ และปัจจัยเชิงการบริหารจัดการ 6 ด้าน คือ หลักสูตรการเรียนการสอน ผู้เรียน ผู้สอน สถานประกอบการ และการเงิน

ข้อจำกัดในการวิจัย

การวิจัยในชั้นเรียนนี้ใช้รูปแบบการศึกษากลุ่มเดียววัดก่อนและหลังการทดลอง เนื่องจากวิชาปฏิบัติเสริมทักษะการพยาบาล เป็นวิชาสุดท้ายในการศึกษาของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตชั้นปีที่ 4 การเลือกกลุ่มตัวอย่างจึงต้องเลือกใช้นักศึกษาที่มีอยู่จริงในชั้นเรียนทั้งหมดจำนวน 287 ราย ไม่มีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง แต่เปรียบเทียบผลการเรียนรู้แบบบูรณาการกับการทำงานหลังการทดลอง

ข้อเสนอแนะ

1. การจัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงานเพื่อเตรียมความพร้อมในการประกอบวิชาชีพของนักศึกษาพยาบาลอย่างมีประสิทธิภาพ ต้องได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเป็นอย่างดี ได้แก่ องค์กรผู้ผลิตบัณฑิต องค์กรผู้ใช้นบัณฑิต และนักศึกษา

2. การจัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงานสามารถเพิ่มความพร้อมต่อการประกอบวิชาชีพพยาบาลให้แก่ผู้เรียน แต่ยังไม่เพียงพอในระดับที่ผู้ใช้นบัณฑิตต้องการ ดังนั้นจึงควรเพิ่มระยะเวลาในการฝึกปฏิบัติหรือเพิ่มการจัดสถานการณ์ในการฝึกทักษะปฏิบัติการพยาบาล

3. การวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษารูปแบบความร่วมมือในการเรียนการสอนภาคปฏิบัติเพื่อพัฒนาทักษะเชิงวิชาชีพหรือศึกษารูปแบบการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงานในวิชาอื่นของการสอนภาคปฏิบัติ

เอกสารอ้างอิง (References)

1. Evaluation report of the stakeholder satisfaction graduated from the Faculty of Nursing, Mahidol University; 2011. (in Thai).
2. Srisa-an V, editor. Graduate development with cooperative education [Internet]. Nakorn Ratchasima: Thai Association Cooperative Education; 2009. Available from: <http://www.tace.or.th/> (in Thai).
3. Orrell J. Work Integrated Learning programmes: Management and educational quality [abstract]. In: The Australian Universities Quality Forum. 2004; July 7-9. Australia. Adelaide: Australian Universities Quality Agency; 2004. 76 p.
4. Heerde J, Murphy B. Work Integrated Learning: An annotated bibliography of recently published refereed journal articles (2000-2008). Melbourne, Australia: Deakin University; 2009.
5. Alderman B, Milne P. A model for work-based learning. Lanham, MD: Scarecrow Press; 2005. 200 p.
6. Bandaranaike S, Willison J. Work Skill Development Framework (WSD): An innovative assessment for WIL. ACEN conference; 2011.
7. Vygotsky L. Interaction between learning and development: From mind and society. Cambridge, MA: Harvard University press; 1978. p.79-91.
8. Bransford JD, Brown AL, Cocking RR. How people learn: Brain, mind, experience, and school. Commission on Behavioral and Social Sciences and Education. Washington, D.C: National Academy Press; 2000.

9. Chinintron P, Plaimart W. Success factors of Work-integrated learning (WiL) on higher education in Thailand. The 7th Kasetsart University, Kamphaeng Saen Campus Conference, January 7-8, 2010. Kamphaeng Saen Campus. Nakompathom: Kasetsart University; 2010. (in Thai).
10. Coban GI, Kasikci M. Development of the attitude scale for nursing profession. *Int J Nurs Pract*. 2011;17(5):518-24.
11. BinduSrinivas GH. A study analysing the relationship between self perception and emotional maturity in male nurses and female nurse. *Int J Innov Res Dev*. 2013;2(2):524-34.
12. Best JW, Kahn JV. Research in education. 8th ed. Boston: Allyn & Bacon; 1998.
13. Wongwanich S. Classroom action research. Bangkok: Chulalongkorn University Press; 2003. (in Thai).
14. Thongpila S. Registered nurses' satisfaction towards clinical competencies of student nurses at Boromarajonani College of Nursing, Napparat Vajira. *J Health Sci*. 2009;3(1):35-9. (in Thai).
15. Tatan S, Yana A. Factors affecting nursing practice skills and professional attitudes to perception of nursing students with first practice training at Boromarajonani College of Nursing, Phayao [research report]. Phayao: Boromarajonani College of Nursing, Phayao; 2009. (in Thai).
16. Luksaneeyanawin S. Transformative learning and Cultural diversity in the 21st century. In: Luksaneeyanawin S, editor. Transformative higher education teaching and learning. Bangkok: SriMuang Press; 2010. (in Thai).
17. Sedgwick M, Harris S. A critique of the undergraduate nursing preceptorship model. *Nurs Res Pract* [Internet]. 2012 Feb 20; Article ID 248356:1-6. Available from: <http://dx.doi.org/10.1155/2012/248356>.